

*Nigâr Hanım'dan Günümüze Türk Edebiyatında Şair Kadınlar
Uluslararası Sempozyumu, 26-28 Nisan 2018,
Gazimağusa / KKTC.*

Sema ÇETİN BAYCANLAR¹

Edebi bir eserin sahibi, öznesi, okuyucusu olarak kadın, bilimsel araştırmaların konusu olmaya devam ediyor. Bu bağlamda KKTC Doğu Akdeniz Üniversitesi (DAÜ) Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Doğu Akdeniz Üniversitesi Mezunlarla İletişim ve Kariyer Araştırma Müdürlüğü'nün işbirliğiyle, 26-28 Nisan 2018 tarihlerinde Gazimağusa'da "Nigâr Hanım'dan Günümüze Türk Edebiyatında Şair Kadınlar Uluslararası Sempozyumu"nu gerçekleştirdi.

Sempozyumun açılış konuşmalarını DAÜ Fen ve Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mehmet Ali Özarlan, sempozyumun onur konuklarından Prof. Dr. Mine Mengi, Çukurova Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. İ. Çetin Derdiyok ve DAÜ Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Başkanı Yrd. Doç.Dr. Gülseren Tor yaptılar. Tor, konuşmasında sempozyumun esin kaynağının Kıbrıs Türk kültürü ve edebiyatına değerli katkıları olan merhum Harid Fedai olduğunu dile getirdi.

Nigâr Hanım'dan günümüze şair kadınların Türk edebiyatında var olabilmek için verdiği mücadeleyi, Türk ve dünya edebiyatındaki yerini; gerek tematik zenginlik, gerek farklı biçem denemeleri, gerekse kurdukları şiir diliyle günümüz edebiyatına katkılarını ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilen sempozyumda, yüzyıllardır hayatın içinde olduğu gibi edebiyat dünyasında da kadın kimlikleriyle var olma mücadelesi veren kadınların sanatçı kimlikleri, edebiyata ve dile katkıları ele alındı.

Prof. Dr. Mine Mengi, Prof. Dr. Nuran Tezcan, Prof. Dr. Mehmet Özmen, Prof. Dr. Solmaz Zelyüt ve Doç. Dr. Youssef Azemoun'un onur konuğu olduğu sempozyumda, toplam yedi oturumda gerçekleşti. Farklı üniversitelerden ve disiplinlerden araştırmacılar yirmi iki bildiri sundu.

¹ Çukurova Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Doç. Dr. scetin@cu.edu.tr

Sempozyumun ilk oturumunda Prof. Dr. Nuran Tezcan “Kadın Şair Olunca: Leyla Hanım’ın Divan Şiirindeki Yeri ve Rolü”, Prof. Dr. Mine Mengi “Anılarındaki Şair Nigâr Hanım”, Prof. Dr. İ. Çetin Derdiyok “Şair Nigâr Hanım’ın ‘Safahat-ı Kalb’inde Dil ve Anlatım”; II. oturumda Yrd.Doç.Dr. Ayşe Dalyan, “Latifi Projesi ve Latîfî Tezkiresinin İki Farklı Yazmasında Mihrî ile Zeyneb Maddelerinin Karşılaştırılması”, Dr. Öğretim Üyesi Duygu Dalbudak Hünerli “Tevhîde Hanım Divanında Kadın Tipolojisi”, Doç.Dr. Şerife Akpınar “XX. yüzyıl Kadın Şairlerinden Fehime Nüzhet Hanım” başlıklı bildirimlerini sundular.

III. oturumda ise Prof. Dr. Solmaz Zelyüt, “Kadınlık versus Şairlik: Şiirin Cinsiyeti”; Prof. Dr. Mustafa Apaydın “Birhan Keskin’in Şiirlerinde Aşk Söylemi”, Okutman H. Neşe Apaydın “Deniz Durukan’ın Şiirlerinde Eril Dile Alternatif Dil Anlayışı”; IV. oturumda Yrd. Doç. Dr. Tayyibe Uç, “Gülten Akın’ın Sözcüğüne Katkıları”; . Dr. Öğretim Üyesi Tahir Tahiroğlu “Gülten Akın’ın Şiirlerinde Sözcük Çeşitliliği”; Doç. Dr. Yeter Torun Öğretmen “Gülten Akın’ın Şiir Dilinde ‘gibi’ Edatı”; Prof. Dr. Mehmet Özmen “Gonca Özmen’in Şiirlerinde Sözdizimi” başlıklı bildirimlerini sundular.

Etkinliğin 27 Nisan 2018 tarihindeki ilk oturumunda Prof. Dr. Sevim Nilay Işıksalan, “Bir Aykırı Şair: Lâle Müldür”; Doç. Dr. Sema Çetin Baycanlar, “Bir Kadının Şiire D(ön)üşen Yaşamı: Remziye Hisar’ın Şiirleri”; Dr. Öğretim Üyesi Bedri Aydoğan ise, “Sennur Sezer’de Kadın” başlıklı bildirimleriyle yer aldılar.

II. oturumda, 13 Ekim 2017’de yitirdiğimiz Harid Fedai Hocamızın “Kıbrıs Türk Edebiyatı ve İlk Kadın Şairlerimiz” başlıklı bildirisini kızı İley Fedai Taşkın okudu. Fatih Yalner, “Filiz Naldöven’in Aşk Beni Yıka Şiir Kitabında Bireyin ‘Hiçlik’ten tek Kurtuluş Yolu: Aşk”, Doç. Dr. Ayhan Karakaş “Çukurova Ağıt Söyleme Geleneğinde Ağıtçı Kadınların Söyledikleri Ağıtlar” bildirimlerini sundular.

Sempozyumun son oturumunda Prof. Dr. A. Deniz Abik, “Türkiye Dışındaki Türk Edebiyatları Antolojisi’nde Şair Kadınlar”, Dr. Öğretim Üyesi Bülent Hünerli, “Gagauz Kadın Şairlerin Şiirlerinde Gagauz Dili ve Kimliğinin Ele Alınışı”, Doç. Dr. Youssef Azemoun “Sovyet Rejiminde Bir Türkmen Şairi: Annasoltan Kekilova” başlıklı bildirimlerini sundular.

Bildirilerde Klasik Türk edebiyatı, Kıbrıs Türk edebiyatı, çağdaş Türk edebiyatı, Türk halk edebiyatı ve Türkiye dışındaki Türk edebiyatları sahasında yer alan şair kadınlar ve şair kadınların Türk diline ve edebiyatına katkıları değerlendirildi. Leyla Hanım, Nigâr Hanım, Tevhide Hanım, Fehime Nüzhet Hanım, Remziye Hisar, Gülten Akın, Lale Müldür, Sennur Sezer, Filiz Naldöven, Birhan Keskin, Deniz Durukan, Gonca Özmen'in şiirleri, söylemleri, üslupları ayrıca kadınlık ve şairlik üzerine tarihsel bir bakış, tezkirelerdeki şair kadınlara ait maddeler, ağıt söyleme geleneği çerçevesinde ağıtçı kadınlar ele alındı. Sempozyumda, Nigâr Hanım ve Gülten Akın araştırmacıların en çok ilgi gösterdiği şairler olarak yer aldı.

DAÜ Mustafa Afşin Ersoy Salonunda gerçekleşen her oturumun ardından, değerlendirmeler yapıldı. Sempozyumun verimliliği açısından oldukça önemli olan bu husus, katılımcılar ve dinleyiciler açısından memnuniyet verici olarak değerlendirildi.

Kapanış Oturumunda yer alan akademisyenler; katkıları, misafirperverlikleri için Doğu Akdeniz Üniversitesi'ne, Yrd.Doç.Dr. Gülseren Tor'a ve öğrencilere teşekkürlerini ifade ettiler. Sempozyumun kapanış oturumunun ardından düzenlenen şiir dinletisinde, Kıbrıslı Şair Kadınlar; İlkay Adalı, Neşe Yaşın, Senem Gökel, Feyzan Korur, Faize Özdemirciler, Fatma Akilhoca, Dervişe, Güneyyeli Kutlu, Tuğçe Tekhanlı, Ayşen Dağlı şiirlerini okudular, Doğu Akdeniz Üniversitesi öğrencileri müzik dinletisi gerçekleştirdiler. Katılımcıların ve dinleyicilerin Kıbrıslı şair kadınları yakından tanıma fırsatı bulduğu bu dinleti, sempozyumun gelenekselleşmesi ve şair kadınlar üzerine yapılan çalışmaların artması isteğinin bir kez daha dillendirmek için fırsat oldu.

Doğu Akdeniz Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Başkanı Yrd. Doç.Dr. Gülseren Tor'un açılış konuşmasında "İki gün boyunca kadınların şiir yazma bayramını kutlayacağız. Bütün şairlere kutlu olsun." cümleleriyle ifade ettiği coşku ve heyecanın daha sonraki sempozyumlara vesile olacağını umuyor, sempozyum bildirilerinin kısa süre içinde içinde kitaplaşp okuyucuların ilgisine sunulacağı bilgisini vermek istiyoruz.